

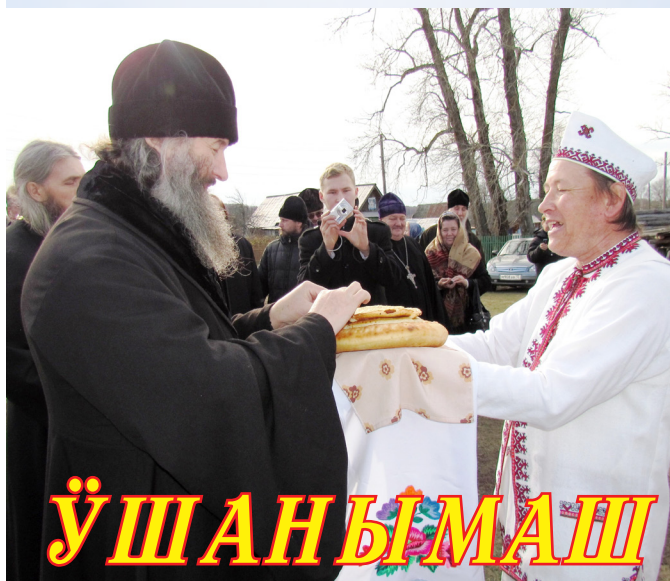
"Торо пиалан улыт яндар шўман-влак:
нуно Юмым ужыт" (Мф. 5:8).

ШЎМ-ЧОН ИЗОЛЫК

МАРИЙ ПРАВОСЛАВНЫЙ ГАЗЕТ 3-шо № май 2013 ий

Йошкар-Оласе да Марий Элысе Высокопреосвященнейший архиепископ Иоаннын благословитлымыже почеш

Марий епархийлан 20 ий

ЎШАНЫМАШ

КОРНО

Черке-влак марий калык илыме кундемьште 200 ий утла ўшаныше-влакын чоныштым Христос Юмын туныктымжо дене волгалтарен шогат. 1993 ийыште, Москван да уло Российын патриархийжым патриарх Алексий II вуйлатыме годым, Марий епархийым ыштыме. Коло ий тиде епархийым высокопреосвященнейший архиепископ Иоаннын йӱратен вуйлатымыжлан кӱра шуко приходым почмо, черке ден кумалме пӱртым чонымо, часовным нӱлттымӱ. Ятыр черке пелен Рушарнясе школ-влак пашам ыштат. Марий Элын рӱдӱ олаштыже кумда залан, волгыдо пӱлеман, тӱрлӱ направлений дене пашам ыштыше православный рӱдерым чонымо.

Черке илыш - калыклан пентгыде

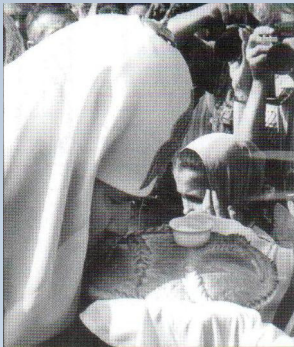
энертыш: самырык тукумым порылык да чын корно дене каяш туныкта, илалше-влаклан тӱрлӱ йӱсылыкым, нелылыкым чытен лекташ полша, шонто-влаклан курымашлык илышлан ўшанымашым пентгыдемда. Юмын туныктымашыже чыла енг деке миен шужо маньын, еперхий пелен тӱрлӱ пӱлка ден комиссий-влак пашам ыштат. Яллаштат енг-влак деке шуко вере черке илыш уэш пӱртылын. Ўшаныше-влак эр-кас молитвам, святой ача-влакын илыш корнышт нерген возымо книгам, святой Евангелийым лудаш тӱнгалыныт. Калык шижеш - кушечын порылык толеш, кушто лыпланымаш да тыныслык. Мемнан ялыште часовным чонгаш лиеш мо, Рушарнясе школым почын кертына мо маньын, калык йодеш. Тидыже чоным куандара: вет часовнымат чонгаш да Рушарнясе школымат почаш лиеш!

Священный Писанийын шуко книгажым марландыме. Православный газетымат марла лукташ тӱнгалме. Чыла тидыже марий калыкын Юмо деке лишемме корныжым волгалтарыше шӱдыр дене иктак.

Владыко Иоанн марий калыкым Христос Юмын православный веражлан туныктымаште апостол-влакын служенийыштым шуктен шога, йӱдшӱ-кечыже мемнан верч престол ончылно кумалеш. Марий калык верч шӱм-чон йӱлен чот тыршымыжым аклен, шочмо калыкнан лӱмжӱ дене мемнан архиерейлан кугу таум каласена!

МАРИЙ ЕПАРХИЙЫН ИСТОРИЙЖЕ ГЫЧ

1993 ий 25 июльышто Йошкар-Ола воктенысе Семеновка селасе Юмым

Шочыктышо Ава лүмеш черкыште епископ Иоаннын хиротонийже лийын. Архиерейлан шогалтымаш таинстве историйыште икымше гана ялысе черкыште эртен. Литургийым Москван да уло Российын патриархше Алексей II служитлен. Тыгак тиде пайремыш Чебоксарын да Чувашийын архиепископшо Варнава, Ижевскын да Одо мландын архиепископшо Николай, Озантын да Татарстанын епископшо Анастасий, тыгак Истринский епископ Арсений толыныт. Тиде кече Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийын почмо кечыжылан шотлалтеш.

Марий Эл Республикын икымше президентше В.М. Зотин айдеме-шамычлан Христос Юмылан ұшанымаш

күлешлык нерген умылен да тыге палемден: «Республикым вуйлатымем годым

патриарх Алексей II дека Марий епархийым почмо шотышто серышым возен колтенам. Йодышым Синод ончен лектын да епархийым почаш пунчалым луктын. Марий епархий Руш православный черкыште шудымшо лийын».

Калык ончылно Патриарх каласен: «Йошкар-Олаште тыматле койыш да келшен илымаш шинчалан палдырна. Черкым кутыжаныш дечын ойырымо, черке политик илышыш ок пуро гынат, тудым тўшка (общественный) илыш

деч корандаш ок лий. Черкылан Юмо кугу ұшаным пуэн: тудо айдеме шўм-чоньшко ару да таза шўлышым шындарышаш».

Патриарх Алексей II Марий кундемшыште 24 гыч 26 июль марте лийын. Тиде жапыште тудо журналист-влак дене вапшийын да палемден: «Кызыт йот элласе түрлө миссионер-влак мемнам религий шотыштат шелаш тыршат. Юмо ынже пүрө мыланна – россиян-влаклан – религий амал дене икте-весе ваптареш шогалаш!»

Патриарх Алексей II лүмжө Россия калыкым духовный илышыш пörтылтывмаш дене чак кылдалтын. 18 ий патриарх лийме жапыште тудын моштен вуйлатымыжлан көра больницылаште, шонто-влакын пörтлаштышт, армийыште, туныктымо пашаште, тюрмаште ятыр поро вапталтыш лийын. Тиде жапыште у епархий-влак почылтыныт, шуко черке ден монастырьым чоньмо да ачалыме.

Патриарх Алексей II служитлымыже Марий Элын историйыштыже сай кышам коден. Тудын благословитлымыж почеш 1993 ий 25 июльышто Марий Элыштына посна епархий ышталтын. Тудын благословитлымыж дене Ежово селаште Юмын Аван Мирносиц юмонаже лүмеш монастырь шке омсажым уэш почын.

Н.ФЕДОСЕЕВА ямдылен.

ПАТРИАРХ АЛЕКСИЙ III ИЛЫШ ГЫЧ

Москван да уло
Российын Патри-
архше Алексей II
2008 ийыште

Патриарх Алексей II (мирыште — Алексей Михайлович Ридигер) 23 февральыште 1929 ийыште Эстонийыште Таллинн олаште священникын ешеш шочын. 1947 ийыште Ленинградые духовный семинарийын кумшо классышкыже тунемаш пура, тудым пытарымек, 1949 ийыште, Ленинградыште Духовный академийын студентше лиеш.

15 апрельыште 1950 ийыште Алексей Ридигер диаконын саным налеш, тудо ийынак 17 апрельыште священник лиеш да Таллиннысе епархийыште Йыхви луман олаште служитлаш тунгалеш. 1961 ийыште Троице-Сергиевый лаврыште тудым монахлан тунедыт. Тудо ийынак 3 сентябрьыште архимандрит Алексейын Таллиннский епископлан хиротонийже лийын. 1990 ийыште Патриарх Пименын колымыж деч вара митрополит Алексейым Поместный Соборышто Патриархлан ойырымо.

5 декабрьыште 79 ияш колен. Тудым Москвасе Юмо кончымо лумеш кафедральный соборын Юмым Шочыктышо Удырлан Порым Увертарымаш лумеш приделыште тойымо.

4 августыште 2010 ийыште Йошкар-Олаште, Изи Кокшаге энгер серыште Алексей II лумеш памятникым почмо да святитлыме. Российыште тиде памятник икымше улеш.

АРХИЕПИСКОП ИОАНН

Ахиепископ Иоанн (мирыште Тимофеев Иван Иванович) 20 январьыште 1958 ийыште Озан олаште шочын. Кыдалаш школым тунем пытарымекше, Псково-Печерский монастырьыш послушниклан налын. 1978 ийыште Москвасе духовный семинарийыш тунемаш пурен, вара Москвасе духовный академийыште тунемын. Тудым богословий кандидат степень дене пытарен. Владыка Иоанн 1985 ий гыч Озангысе епархийыште ыштен. 1993 ийыште 25 июлышто Святейший Патриарх Алексей II тудым Йошкар-Оласе да Марий Элысе епископыш кидым пыштен. 2004 ийыште 29 февральыште архиепископын саныш шогалтыме.

Н.Федосеева ямдылен

ЙОШКАР-ОЛАСЕ ДА МАРИЙ ЭЛЫСЕ ЕПАРХИЙ ВИКТЕМ ПЕЛЕНЫСЕ ПӨЛКА-ВЛАК

урем, 81 пөрт, 224 пөлем, тел. (8362) 45-39-54.

Миссионер пөлкам
священник Алексей
Михайлов вуйлата. Паша
кече: шочмо да изарня, 17.00
шагат гыч 19.00 шагат марте.
Йошкар-Ола, Вознесенский
урем, 81 пөрт, 157 пөлем,
тел. (8362) 63-83-18, e-mail:
missdep@mail.ru

Святой Возымышым марий
йылмышке Кусарыше
комиссийым священник
Николай Чузаев вуйлата. Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81 пөрт, 224 пөлем.

Религий нерген туныктымо да
катехизаций пөлкам протоиерей
Вячеслав Ершов вуйлата. Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81 пөрт, 230 пөлем,
e-mail: obraz_dep@mail.ru

Святой-влакым канонизаций
шотышто пөлкам священник
Михаил Ильин вуйлата. Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81 пөрт, 226 пөлем,
тел. (8362) 63-83-18, e-mail: missdep@
mail.ru

Правам аралыше орган-влак
да вооруженный вий-влак
дене кылдаттше пөлкам священник
Александр Бачурин вуйлата. 424918,
Марий Эл, Семеновка села, Советский
урем, 33 пөрт, тел. (8362) 72-82-55,
72-84-50, e-mail: mildep@list.ru

Юмым Шочыктышо Аван «Йүн
пытарыдыме Чаша» юмонгаже
лүмеш Айык илыш верч шогышо
пөлкам иеромонах Серафим (Пасанаев)
вуйлата. Йошкар-Ола, Вознесенский
урем, 81 пөрт, 154 пөлем, http://serafim.
org.ru

Юмын туныктымашыже чыла
енг деке миен шужо манын,
епархий пелен түрлө пөлка ден
комиссий-влак пашам ыштат. Могай
йодыш тургыжландарымым шотыш
налын, польшым кычалын, куш
кайышашым, кажныже пален налын
кертеш:

Увер да савыктыш пөлкам диакон
Александр Жирнов вуйлата.
Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81
пөрт, 228 пөлем, тел. (8362) 41-58-97,
e-mail: info_izdat@inbox.ru

Самырык-влак дене пашам
ыштыше пөлкам иерей Андрей
Норкин вуйлата. Паша кече: шочмо,
вүргече, кугарня, 8.00 шагат гыч 11.00
шагат марте. Йошкар-Ола, Вознесен-
ский урем, 81 пөрт, 310 пөлем.

Социальный польш пөлкам
протоиерей Сергей Поглазов
вуйлата. Паша кече: кушкыжмо еда
16.00 шагат гыч 18.00 шагат марте.
Йошкар-Ола, Вознесенский урем, 81
пөрт, тел. (8362) 63-83-17.

Тюрьмалаште польшым пуышо
пөлкам протоиерей Павел Матвеев
вуйлата. Йошкар-Ола, Вознесенский

Ўшанышыдан - подыш

«Чара лийынам, те Мыйым чиктенда; черле лийынам, те Мый декем коштында; казаматыште лийынам, Мый декем ужаш миенда».
(Мф.25: 36)

Юмын лўмжым чапландарыше, лишыл-влаклан пайдам кондышо еным ончен кушташ ача-авалан шуко чытымаш да вий кўлыт. Кушкын шумекыже але кушкын шудеак, айдеме осал пашаш варнен да казаматыш логалын гын, тыште титакше ик тудын веле огыл.

Тыгай енын илыш умылымашыжым да койыш-шоктышыжым вашталташ полшышо учреждений мемнан кундемшыште шымыт уло. Тушко 3,5 тўжем еным верандыме. Марий Элысе УФСИН ден Йошкар-Оласе епархий пырля пашам ыштыме нерген ойпидышым эше 1993 ийыштак пентыдемденыт. Тиде документлан энертен, кок следственный изоляторышто да колонийлаште ныл черкым да ныл кумалме пўлемым почмо. Тушто службым шым священник

эртара, а чумыр пашам протоиерей Павел Матвеев виктара.

Юмылан ўшаныше да православный верам жаплыше енг-влак

решотка коклаштат польшышым налыт: службыш коштыт, яра жапыште сай книгам лудыт, «Союз» канал дене телепередачым ончен кертыт. Тидлан кумыл веле кўлеш. Черке илыш деке ушнышо-влакын койышышт вашталтмым чыланат ужыт да умылат: вет ўшаныше-влак Юмын закон почеш илаш тыршат, режимым огыт пудырто, пайдале пашаш, тўрлў конкурсыш кумылын ушнат. Ончыкылык илышлан нунын ўшанышт пентыдемеш. Колоний гыч лекмек, пашаш пурымшыт годым, черке пашаен-влак нунылан полшен кертыт.

Ираида Матвеева, тюрьма дене кылым кучышо пўлкан пашаенже.

ПАШАНА УШНЫЖО

Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархий пелениконым возымо мастерскойым 2001 ийыште почмо. Пытартыш жапыште шуко сай вашталтыш лийын: иконым возышо-влакын чотышт кушкын, 1300 утла юмона возалтын, Православный рўдерын у пўлемыштыже пашам ышташ йонгыдо верым пуэныт. Юмона-влак дене сўрастарыме эн кугу паша Троицкий, Успенский да Серафим Саровский лўмеш храмлаште шукталтын.

Иконым ямдылыше мастар-влак юмонгам возымаште улшо каноным шуктат, курымла дене тергыме технологийым да пўртўс материалым кучылтыт. Владыка Иоаннын благословитлымыж дене нуно Свято-Троицкий Сергиев лаврыш стажировкыш

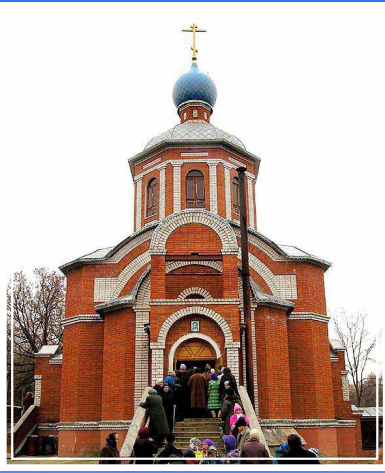

коштыт, тоштерлаште ожнысо юмонгамыч гыч копияым ыштат, шке паша лектышыштым мемнан да моло кундемлаште эртыше выставкыште ончыктат.

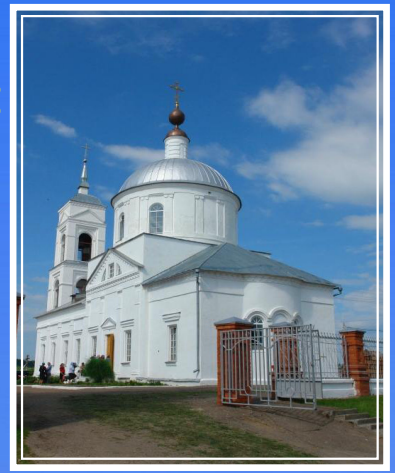
Нуно тыгак тошто юмонгамуэмдат, пырдыжым сўрастарат, иконостасын проектшым ыштат, мо кўлешыжым шўртнў тўс дене леведыт. Йошкар-

Олан моторлыкшо дене кугешныше енг-влаклан палашышт тидымат каласен кодена: Кугыжаныш художественный галерей ўмбалнысе шагат ден «Регион 12» телерадиокомпаний оралтеш верандыме «Латкок апостол» скульптурный группо мемнан мастар-влакын кидышт дене моторештыме. Ме, юмонгам возышо-влак, пашана ончыкыжымат ушнен толеш манын, ўшанен кодына.

Дарья Махновец, иконым возышо.

Крестный ход: ВОЛЖСК - МОРКО

Крестный ход - тиде чыла христианинлан кугу событий.

Кажне ийын мемнан деке, Морко районьш, пошкудо Волжский район гыч крестный ход вашка.

Тиде жапым мый чон вургыж вучышым. Мый да йолташем крестный ход дене пырля каяш мутланен келшышна. Эрдене ме корнышко тарванышна. Октябрьский посёлкыш миен шумек, служба уже тунгалын ыле, садлан калык дек чакрак лишемна. Служба пытымеке, калык, изиш каналтен, каяш тарваныш. Корнына чодыра воктеч эртен. Опкедыме годым эркин-эркин

лыве-влак лекташ тунгалыч, а икмыняр жап гыч крестный ход умбалне, пыл

гай пүтырнен, мемнам ял марте ужатен колгышт. А варажым шинчашкына ик кугу пасу кудыронгыр

пеледыш перныш. Мылам пеледыш воктеч эртыме годым тыге чучо, пуйто кудыронгыр-влак куанен, вуйыштым

сават, мемнам пагален вашлийыт да поро шомакым тыланат. Корнына кужу лийын гынат, нигö ноен огыл. Тиде кечын марий поэт да писатель

Миклай Казаковын почмо-кушмо ялже пытартыш лие. Ялыш миен шумек, кўчык молебен эртаралте. Молебен деч вара йолташем дене мўнгыш тарваньшна.

Тыге ме Морко посёлкыш миен шумеш кече еда уло шўм-чонна дене крестный ходыш ушнышна. Кажне кечын утыр да утыр крестный ход дене пырля кайыме шуэш ыле, а пытартыш кече деч вара эрден кынелмек, чонемлан нелын чучо, пуйто ала-мом йомдаренам але монденам. Отец Николай тыге умылттарыш: «Кугече пайремлан ме шуко время ямдылалтына: пўтым кучена, языкнам касарена, причастийымподылына. Кугече толын шу-

чон дене каненам, илыш нерген шоненам: кузе чын илаш, мо сай, а мо уда, кузе чонем осал деч утараш да кузе Юмылан йўршў лияш.

мек, ен-влак куанен вашла «Христос Воскресе, Воистину Воскресе» маньна, пўлекым вашла ыштена, да чонышкына кугу куан толеш. Но Кугече эртымек, чонланна нелын чучеш. Но вет кугу да волгыдо Кугече пайрем кажне ийын толеш, садлан эртен кайымыжлан ойгырыман огыл, а уэш толмыжым тыгак чон вургыж вучыман».

Кайыме годем кажне гана Юмын Аван полыпшыжым шижат. Пупентым, пеледышым, кайыкым - чылажымат вес семын ончаш тўнгалат, пуйто ондак тидым ик ганат ужын отыл. Шўметлан тынар чот куштылго лиеш, пуйто от кошт, а чонештылат. А кунам Батюшка тыйым осветитлыме вўд дене чывылта, эре шыргыжмет веле шуэш. Тыгак ныжылге, лыжга да поро кумылан ен-влак дене палыме лият. Тыште поян да нужна, олесе да ялысе уке, чылан иктўр, чылан иза да ака улыт.

Нине кечылаште мый уло

Ольга Матвеева.
Шале Кўчык-энер.

ИЮНЬ. ЧЕРКЕ ПАЙРЕМ

3 июнь – Юмын Аван «Вадимирский» юмонаже лүмеш пайрем.

6 июнь – Петербургысо Блаженная Ксениям пагален шарныме кече.

7 июнь – Иоанн Крестительын вуйжым кумшо гана мумо кече.

13 июнь – Господь

Юмын пылпомышыш чапландаралт кўзымө кечыже.

14 июнь – Святой праведный Иоанн Кронштадтскийын кечыже.

22 июнь – Троице (Тройчын) поминка.

23 июнь – Святой Троице (Тройчын) кече. Витлыгече.

24 июнь – Святой Шүльпш кече.

25 июнь – Юмын Аван «Достойно есть» юмонаже лүмеш пайрем.

30 июнь – Юмын Аван «Умягчение злых сердец» ден «Нерушимая Стена» юмонаже-влак лүмеш пайрем.

2013 ий, Волжск – Морко крестный ходын радамже

26 май, рушарня: Волжск – Купсола (Эмеково).

27 май, шочмо: Купсола (Литургий) – Эсмекпляк (Исменца).

28 май, кушкыжмо: Эсмекпляк (Литургий) – Звенигово.

29 май, вүргече: Звенигово (Литургий) – Чакмарий (Красный Яр).

30 май, изарня: Чакмарий (Литургий) – Кужмарий.

31 май, кугарня: Кужмарий – Поянсола – Нурдамучаш – Кугу Кожвож – Кожожмучаш – Тошнур – Кожласола (Красногорский).

1 июнь, шуматкече: Кожласола (Литургий) – Шолэнгер

2 июнь, рушарня: Шолэнгер (Литургий) –

Сүзлэнгер (Суслонгер) – Мочалище.

3 июнь, шочмо: Мочалище – Выльыпсола (Филиппсола).

4 июнь, кушкыжмо: Выльыпсола (Литургий) – Чингансола – Октябрьский

5 июнь, вүргече: Октябрьский (Литургий)

– Ердүр – Курыкыймал – Энерсола – Күчыкэнгер.

6 июнь, изарня: Күчыкэнгер – Вончүмбал – Ильинский – Кугу Шүргө – Ярамарий – Кесемлак.

7 июнь, кугарня: Кесемлак (Литургий) – Изиди Шүргө – Канторъял – Вончюдүр – Кожлаер.

8 июнь, шуматкече: Кожлаер (Литургия) – Кокласола – Йошкарэнгер – Арын.

9 июнь, рушарня: Арын

(Литургий).

10 июнь, шочмо: Арын – Чодыраял – Чавайнур – Изиди Корамас – Нуръял Корамас – Кугорнүмбал Шале – Азьял)

11 июнь, кушкыжмо: Азьял (Литургий) – Күчыкэнгер – Кугу Шале – Тыгыде Морко – Усола – Морко.

12 июнь, вүргече: Морко (Литургий. Кугече пайремым мучашлымаш). Морко посёлко мучко Крестный ход.

13 июнь, изарня: Морко (Господьын Пылпомышыш Чапландаралт кўзымыжө лүмеш литургий) – Рушодо – Нөрпосола – Кожлаял – Чишкиан – Смычка – Волаксола.

14 июнь, кугарня: Волаксола (Литургий) – Чодырасола – Зеленогорск – Весшүргө – Изиди.Маршан – Изнур (Изиди Кугунур).

15 июнь, шуматкече: Изнур (Литургий). Юмын Аван иконыжым Ола воктенысе благочинийыш (Советский районыш) ужалтарымаш.

КОНКУРС

Пагалыме лудшо тан-влак! «Шүм-чон изольк» газет редакций приход илышыште да крестный ход жапыште лийше öрыктарыше тат нерген кўчык ойлымаш, почеламут, онай фото да сүрет-влак

конкурсым увертара. Сай материал-влак газетеш савыкталтыт. Идалык мучаште, иктешлымеке, сеньгыше-влак палемдалтыт.

Шке пашадам газетын marlagazet@mail.ru электрон адресыш колташ йодына.

Редколлегий.

Г.Я.ЯКОВЛЕВЫМ ПАГАЛЕН ШАРНЫМЕ ЛҮМЕШ КОНФЕРЕНЦИЙЫМ ИКТЕШЛЫМАШ

Просветитель, священник Гавриил Яковлевич Яковлевын шочмыжлан 170 ий темме лүмеш «Истоки марийского просвещения и православие» научно-практический конференций кугу кўкшыт дене 14 мартыште Моркышто эртен. Тушто Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжын, Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийын, Марий Эл Республикысе тўвыра, печать да калык-

влакын пашашт шотышто министерствын, Марий Эл Республикысе образования да наука министерствын, Морко районысо администрацийын пашаенгышт, журналист ден шанчыен, туныктышо ден тунемше-влак, чылаже 300 утла ег лийын. Конференцийын пашаштыже 30 утла докладым колыштмо.

Конференцийын участникше-влак тўн семын палемденыт:

1) марий калыкын туныктышыжо, священник Г.Я.Яковлевын пашажым аклен, шочмыжлан 170 ий темме лүмеш эртарыме конференций марий калыкын уш-акылжым сотемдарымаште кугу верым айла;

2) Г.Я.Яковлевын илыш корныж ден пашажым чыла велымат шымлыше да илышыш шындырыше шанчыен ден туныктышо-влакым конференций шке пашашкыже ушен;

3) духовенствылан, шанчыенлан, шымлызылан, туныктышо ден тунемшылан иктөр кутырашышт конференций чыла йōным ыштен.

Научно-практический конференцийын пашажым иктешлымеке, погынышо-влак тыгай темлымашлам ыштеныт:

- вес конференцийым Г.Я.Яковлевын шочмо Курыкмари районсо Еласы селаште эртараш;

- Г.Яковлевын да марий калыкым туныктышо моло ег-влакын пашашт дене Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийын приходлаштыже кумданрак палдарен шогаш;

- конференцийыште ойлышо-влакын шымлымаш пашаштым «Истоки марийского просвещения и православие» лўман посна книга дене савыктен лукташ.

Оргкомитет.

Г.Я.ЯКОВЛЕВЫМ ПАГАЛЕН ШАРНЫМЕ ЛҮМЕШ КОНФЕРЕНЦИЙЫМ ИКТЕШЛЫМАШ

Просветитель, священник Гавриил Яковлевич Яковлевын шочмыжлан 170 ий темме лүмеш «Истоки марийского просвещения и православие» научно-практический конференций кугу кўкшыт дене 14 мартыште Моркышто эртен. Тушто Марий Эл Республикын Кугыжаныш Погынжын, Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийын, Марий Эл Республикысе тўвыра, печать да калык-

влакын пашашт шотышто министерствын, Марий Эл Республикысе образования да наука министерствын, Морко районысо администрацийын пашаенгышт, журналист ден шанчыен, туныктышо ден тунемше-влак, чылаже 300 утла ег лийын. Конференцийын пашаштыже 30 утла докладым колыштмо.

Конференцийын участникше-влак тўн семын палемденыт:

1) марий калыкын туныктышыжо, священник Г.Я.Яковлевын пашажым аклен, шочмыжлан 170 ий темме лүмеш эртарыме конференций марий калыкын уш-акылжым сотемдарымаште кугу верым айла;

2) Г.Я.Яковлевын илыш корныж ден пашажым чыла велымат шымлыше да илышыш шындырыше шанчыен ден туныктышо-влакым конференций шке пашашкыже ушен;

3) духовенствылан, шанчыенлан, шымлызылан, туныктышо ден тунемшылан иктөр кутырашышт конференций чыла йўным ыштен.

Научно-практический конференцийын пашажым иктешлымеке, погынышо-влак тыгай темлымашлам ыштеныт:

- вес конференцийым Г.Я.Яковлевын шочмо Курыкмари районсо Еласы селаште эртараш;

- Г.Яковлевын да марий калыкым туныктышо моло ег-влакын пашашт дене Йошкар-Оласе да Марий Элысе епархийын приходлаштыже кумданрак палдарен шогаш;

- конференцийыште ойлышо-влакын шымлымаш пашаштым «Истоки марийского просвещения и православие» лўман посна книга дене савыктен лукташ.

Оргкомитет.

Арын күндөлүмү экскурсий дөңө

Морко кундемесе Арын вел нерген шуко поро шомакым колынна. Садлан тушко коштын савырнаш шукертак чон ұжын. «Уло көргө чон дөңө шонет гын, шонимет шукаталтеш» манме шомак чыныш лекте: кандашымше апрельште Звениговысо

3№ школын кокымшо «б» классыштыже тунемше-влак дөңө пырля ты классын туныктышыжо К.Лаптева, тыгак ИКН туныктышо С.Ермолаева, мари йылмым туныктышо Л.Матвеева да Звениговысо Рушарня школын туныктышыжо Г.Степанова мұндыр корныш тарваныме.

Автобус икшырымын ончыко кудалын. Ме шошо пұртұс помыжалтмым чон йывыртен автобус окна гыч эскеренна. Тыге, жапым шижде, Арыныш писын миен шумо. Тушто Николай ача да Рушарня школын пашаенгышт мемнам порын вашлийыныт, школ дөңө палдареныт, Василий

Блаженный лүмеш храмын историйже нерген мультфильмым ончыктеныт, порылык да тудын күлешлыкше нерген каласкаленыт.

Кечывал кочкышым ыштен, шокшо чайым подылынна. Вара Николай ача Христосын Шочмыжо лүмеш черке да тудын историйже дөңө палдарен. Ме чыланат, сортам чүктен, Арын калыклан поро пашаштышт полшен шогыжо манын, Юмо дөңө уло чонна дөңө йодынна. Памашыш волен, святой вүд дөңө шүргынам шүялтенна.

Мемнам поро кумыл дөңө вашлиймыштан Николай ачалан да Арын черкысе пашаен-влаклан кугу таум каласена.

Экскурсийыш мийыше туныктышо ден тунемше-влак.

Тынеш пуртым таинстве

Православный вераште шым таинстве уло. Нунын кокла гыч калыклан эн палымыже – тынеш пуртымаш. Иоанн Предтеча деч Иордан вудеш тынеш пурымыж дене Иисус Христос тиде таинствым святитлен да тудын кўлешлыкшым пентыдемден коден. Ылыж Кынелмыж деч вара тунемшыж-влаклан каласен: «Мылам Пылпомышто да мландымбалне пўтынъ власть пуалтын. Сандене кайыза да чыла калык-влакым туныктыза. Ача, Эрге да Святой Шўлыш лўмеш нуным тынеш пуртыза, тыланда чыла кўштымем шуктен шогаш туныктыза».

Эн Святой Троице – Ача, Эрге да Святой Шўлыш – лўмеш вўд дене кум гана йўштылалтме годым айдеме деч тукымын да шкенжын чыла сулыкшо ўштылалтеш, Святой Шўлышын порылыкшо дене тиде ен у духовный илышлан угыч шочеш да Христос Черкын ужашыже лиеш.

Тыште эше вес таинстве – миропомазаний – ышталтеш. Тамле пушан святой миро дене сантам, шинчам, пылышым, умшам, кидым да йолым ыресла шўралтат да «Святой Шўлышын порылыкшын печатыше. Аминь» манын, айдемым святитлат.

Илышыштыже тиде таинствым кокымшо гана кугыжалан шогалтыме ен веле налеш. Тидым шотыш налаш гын, тынеш пурымо годсо миропомазаний гоч ме чылан кугыжан эрге да кугыжан ўдыр кўкшыгыш нўлгалалтына, вара шкеже веле тиде кўкшытым кучен она керт.

Яллаште, поснак кенежым, тынеш пураш шукын толыт. Самырык ача-ава-влак тидым

ильш-йўлан кўлешлыкше семын ончат да шке йочаштым изинекак черкыш кондат.

Йошкар-Оласе да Марий Элысе архиепископ Иоаннын благословитлымж почеш тынеш пуртымо деч ончыч туныктымаш эртаралтеш. Тушто «Ўшанымашын символжым» умылтарена, тиде таинствылан кузе ямдылалташ да умбакыже черке илыш дене кузе илаш, ойлена.

Кызытсе пуламыр жап тидым йодеш. Вет тынеш пурымо дене ме уло илышлан чон аралтышым налына. Тиде аралтышым пентыдын кучаш манын, ен-влаклан кумалаш, сулыкым касарен, причастийым подылаш да святой-шамыч ден Юмын Ава деч польшышым йодаш кўлеш. Тидлан тунемаш манын, Святой Возымашым, Псалтирьым, эрдене да кастене

молитвам лудман, Юмын кўштымж почеш илыман.

Йочам тынеш пуртымашым пушкыдо мландыш нўшмым ўдымў дене танастарат. Сай саскам налнет гын, сайын ончен куштыман, эскерыман. Тыште кресав ден кресача ўмбаке кугу ответственность возеш. Нуно пўлек нумалше гына огыл, а духовный илышлан туныктен шогышо да йочан койыш-шоктышыж верч Юмо ончылно вашмут кучышо ен улыт, сандене шканьштат Юмын корно дене коштман, йочамат тидланак туныктыман.

Сотнур селасе Святой Троице лўмеш черкын настоятельже иерей
Игорь Сапаев.

АВАМ

Авам, ятыр тыршымек,
Чот ноя кастен.
Да, сортажым чўктымек,
Шып шинчеш суken.
А воктекше мый вашкем –
Юмо дене кутырынем.
Порым йодын пелештем,
Мутем шуко шўмыштем.
Ўмбакем Юмынава
Порын, ныжылгын онча –
Чоныштем ласка лиеш,
Мурымем гына шуэш.

АЧА

Ачам папа гыч чот вучем.
Толеш – копашкыже ончем.
Кид тудын козыра пешак,
Йыр тышке-тушко корно-влак.
Мылам ты кид лач мамык гай.
Ачам воктеч нигуш ом кай.
Пырля пашам ме ыштена,
Пырля кокланже модына.
Ачам ойла: «Поян улат –
Каваште уло вес Ачат.
Ит мондо: тыйым йората,
Санден чонетлан сай, ласка».

КУГУ КЕЧЕ

Май эрдене сылне семым
Суксо колтыш – мый весемым.
Пеш вашке кодем вакшемым.
Кынелам, куан ден темын.
Чан йўк ял ўмбач иеш –
Чонлан вик ласка лиеш.
Куанен, мый чот мурем.
Юарлен гўжла урем.
Таче тольо эн сай кече!
Лўмжө тудын – Кугу кече.

Леон Рая

Куанен чыялтена

ЮМО НЕРГЕН КАЛЫК ТЫГЕ ОЙЛА:

Шке шонымыжым Юмо шукта.
Юмын кигише пенгыде.
Юмо огеш мале – чыла колеш.
Юмо кужун чыта да чот пера.
Ен-влак деч шылтен кертаат, а
Юмо деч от шылте.
Юмо титаканым Шке муэи.
Кө кушко кайымым Юмо ужеш.
Юмо ончылно чыланат иктөр улына.

Мари́й православный газет

Учредитель:

Йошкар-Оласе да Мари́й Элысе епархий.

Савыктыше: Кусарыше комиссий.

Редакцийын адресише: Йошкар-Ола,
Вознесенский урем, 81, 224 каб.,

тел.: 45-39-54. E-mail: mariagazet@mail.ru

Редакционный советым вуйлатыше:

иерей Никола́й Чузаев.

Тўн редактор: А.Тумов.

Компьютер гене позышо

да кельштарыше: Д.Смирнов.

Редакций ўодеи: газетым шала кышкылташ
огыл. Лудынат – весылан ну!

